

شیوه‌های نوین ارتکاب جرائم؛ سرقت هویت

■ فهیمه فره‌وشی

امروزه با پیشرفت‌های روزافزون در عرصه‌ی فناوری، جرائم نیز شکل تازه‌ای به خود گرفته و شیوه‌های سنتی ارتکاب جرم جای خود را به شیوه‌های نو ظهور مبتنی بر فناوری داده اند. از جمله‌ی این جرائم می‌توان به سرقت هویت اشاره کرد. گرچه سرقت هویت جرم جدیدی نیست اما گسترش اینترنت راه‌های نوآورانه‌ای را برای ارتکاب آن ایجاد کرده است و نتیجه‌ی آن به وجود آمدن شکل نوینی از این جرم تحت عنوان «سرقت هویت فضای مجازی» می‌باشد.

را سرقت نموده، آنها را فریب دهند و از این طریق کسب درآمد نمایند. همان طور که گفته شد، ظهور اینترنت موجب افزایش در تعداد و شیوه‌های ارتکاب جرائم کامپیوتری و خصوصاً سرقت هویت در فضای مجازی شده است زیرا امروزه کامپیوترها بر خلاف نسل‌های قبلی که تنها ارتکاب جرائمی مانند نفوذ و تخریب داده‌ها را ممکن می‌ساخت، مجهز به قابلیت‌های مخابراتی (ارتباط از راه دور) هستند و از این کانال، سارقان هویت با تغییر مسیر کاربران وب از مبدأ به مقصد وب سایت‌های جعلی خود که برای کاربران ناشناخته است، اقدامات مجرمانه‌ی خود را به انجام می‌رسانند. بین سال‌های ۲۰۱۷ تا ۲۰۱۹ میلادی جرم سرقت هویت در میان سایر جرائم سایبری بیشترین آمار را به خود اختصاص داده است. به رغم این که در این سال‌ها بیشترین توجه به استفاده از باج افزارها در ارتکاب جرائم معطوف بوده است، اما سرعت و سهولت سرقت هویت آمار ارتکاب آن را به شدت افزایش داده است.

از سرقت از حساب‌های بانکی گرفته تا سرقت سرمایه‌ی افراد، هک شبکه‌های اجتماعی، و ... سرقت هویت به یک تهدید همیشگی برای

ظهور اینترنت و فناوری‌های مبتنی بر کامپیوتر تأثیر چشم‌گیری بر جوامع پیشرفته داشته است. اطلاعات با سرعت بیشتری جمع آوری شده و در مقیاس‌های وسیع ذخیره و نگهداری می‌شود و به طور کلی تقریباً در همه‌ی حرفه‌های تجاری، موسسات آموزشی، مشاغل دولتی و ... کامپیوترها اجزای جدایی‌ناپذیر در انجام فعالیت‌های ضروری روزمره به شمار می‌آیند.

استفاده از کامپیوتر علاوه بر مزایای فراوان، چالش‌هایی نظیر ظهور جرائم جدید و یا تشدید جرائم موجود را نیز به همراه دارد. از جمله جرائمی که با گسترش استفاده از فضای مجازی شکل نوینی به خود گرفته جرم سرقت هویت است. سارق هویت اطلاعات مربوط به هویت افراد نظیر نام، نشانی، شماره تلفن، شماره شناسنامه، شماره بیمه اجتماعی، شماره کارت بهداشت، اطلاعات مربوط به حساب بانکی، شماره‌ی گواهینامه رانندگی و تاریخ تولد را مورد سوء استفاده قرار می‌دهد. در واقع سرقت هویت، استفاده از اطلاعات هویتی افراد به منظور ارتکاب سرقت، کلاهبرداری و یا سایر جرائم است. به عنوان مثال، وب سایت‌ها و سایر امکانات آنلاین مانند ایمیل‌ها و تالارهای گفتگو برای مجرمان این امکان را فراهم می‌آورند تا اطلاعات شخصی کاربران

■ مجازات حبس

ارتکاب جرم سرقت هویت می‌تواند به حبس‌های طولانی منجر شود. حداقل مجازات تشدید شده برای جرم سرقت هویت دو سال است که با توجه به شدت جرم ممکن است افزایش یابد.

■ آزادی مشروط

در موارد خاص، برای کسانی که برای نخستین بار مرتکب جرم سرقت هویت شده و جرم آن‌ها منجر به بروز ضرر جدی نشده، مجازات زندان در نظر گرفته نمی‌شود؛ اما آن‌ها هم چنان موظف به پیروی از دستورات دادگاه و پرداخت خسارات و جریمه‌ها خواهند بود.

از آن جایی که در ایران نیز به دنبال روند رو به رشد جهانی، شاهد پیشرفت امکانات و تجهیزات کامپیوتری به عنوان بسترهای تسهیل کننده وقوع جرائم سایبری و نیز افزایش تعداد کاربران کامپیوتر و اینترنت هستیم، وقوع چنین جرائمی چندان دور از انتظار نیست؛ لذا نیاز است تا به طور جدی در خصوص اتخاذ تمهیدات پیشگیرانه در کنار انجام اقدامات کنترلی و نظارتی و نیز تعیین مجازات‌های بازدارنده چاره‌اندیشی و سیاست‌گذاری‌های لازم در این زمینه صورت گیرد.

■ منابع:

- Cook, S. (2019). Identity Theft Stats and Facts:2019-2018. www.Comparitech.com.
- UNODC, response, to, identity, related, crime. <http://www.unodc.org/unodc/en/organized-crime/identity-related-crime.html>. (11 September 2014).
- K. M. Finklea, (2012). Identity Theft: Trends and Issues, CRS Report for Congress Prepared for Members and Committees of Congress, R40599, p 23.
- Hand book on identity related crime <http://www.unodc.org/unodc/en/organized-crime/identity-related-crime.html>. (11 September 2014).
- H. Cops et al, (2009). Understanding identity theft offenders accounts of their lives and crimes, 34) 3), Criminal Justice Review, p 330.
- <http://www.rooznamehrasmi.ir>. (03 September 2013)

زندگی روزمره افراد تبدیل گشته و تعدد وقوع آن به موازات دیجیتالی تر شدن جهان در حال افزایش است. در سال ۲۰۱۶، حدود ۱۵,۴ میلیون مصرف کننده با بیش از ۱۶ میلیارد دلار ضرر مالی قربانی سرقت هویت شده‌اند که این رقم حاکی از افزایشی ۱۶ درصدی در نرخ وقوع این جرم نسبت به سال قبل از آن یعنی سال ۲۰۱۵ است. کمیسیون تجارت فدرال امریکا (FTC) Federal Trade Commission نیز در گزارش اخیر خود اعلام کرد که بنا بر اظهار ۲۹ درصد از قربانیان سرقت هویت، داده‌های آن‌ها جهت انجام تقلب‌های مالیاتی مورد استفاده قرار گرفته است.

اثرات سرقت هویت برای افراد و شرکت‌های تجاری به یک اندازه مخرب است. چه حیثیت شما در یک شبکه‌ی اجتماعی خدشه دار گردد و چه اطلاعات مالی تان برای گرفتن یک وام به نحو متقلبانه مورد سوء استفاده قرار گیرد، این مصداق بارز نقض حقوق اشخاص به شمار می‌آید که ممکن است برای جبران آن نیاز به صرف ساعت‌ها وقت و هزینه‌های مالی فراوانی باشد و این در حالی است که یافتن مرتکب این قبیل جرائم امری بسیار دشوار و در برخی موارد غیرممکن خواهد بود.

سارقان هویت در فضای مجازی مجرمینی زیرک هستند. آن‌ها اغلب به طور مخفیانه و در سایه‌ی بازارهای سیاه و یا وب‌تاریک اعمال مجرمانه‌ی خود را انجام می‌دهند. از آن جایی که هویت کلاهبرداران در بیشتر موارد مشخص نیست، قربانیان این قبیل جرائم اغلب از تعقیب قضایی آنان ناامید هستند.

به دلیل افزایش جرم سرقت هویت و پیامدهای تأثیرگذار آن، دولت امریکا در این رابطه ابتدا قانونی تحت عنوان «قانون سرقت هویت و ممانعت از ارتکاب آن» را به تصویب رساند. به موجب این قانون، فردی که به طور آگاهانه، بدون داشتن مجوز قانونی، و با قصد ارتکاب و یا شرکت در یک فعالیت غیرقانونی و با نقض قانون فدرال، اقدام به انتقال و یا استفاده از اطلاعات شناسایی شخص یا اشخاص دیگر نماید، مجرم فدرال شناخته می‌شود.

از آن جایی که علی‌رغم تصویب قانون مزبور، نرخ وقوع جرم سرقت هویت چه در قالب سنتی و چه به شیوه‌های نوین آن هم چنان سیر صعودی داشت، کنگره‌ی امریکا اقدام به تصویب قانون دیگری تحت عنوان «قانون تشدید مجازات سرقت هویت» نمود که به موجب آن، در صورت تکرار جرم سرقت هویت، مجازات شخص مجرم تشدید می‌شود. در این قانون آمده است که در صورت تکرار جرم سرقت هویت، مجازات مرتکبین عادی به مدت دو سال و مجازات آن دسته از مجرمینی که در سرقت هویت با مقاصد تروریستی دست داشته‌اند، به مدت ۵ سال تشدید خواهد شد.

میزان مجازات جرم سرقت هویت به قصد قبلی مجرم و میزان خسارات وارده بستگی داشته و بر مبنای نتایج تحقیقات حاصله از مراجع مختلف نظیر پلیس، دایره‌ی تحقیقات فدرال، کمیسیون تجارت فدرال و نهادهای مشابه تعیین می‌شود. در زیر برخی از مجازات‌های تعیین شده برای جرم سرقت هویت آورده شده است.

■ جزای نقدی

پرداخت جریمه‌ی نقدی برای محکومان جرم سرقت هویت از جمله مجازات‌های معمول است. میزان جریمه متناسب با نوع جرم و عمدی یا غیرعمدی بودن آن تعیین می‌شود.

■ جبران خسارت

مجرم به جبران کلیه خسارات مالی وارد شده به قربانی سرقت هویت محکوم می‌شود؛ که نه تنها شامل خسارات ناشی از سرقت اولیه می‌شود، بلکه هر گونه ضرر مالی که در نتیجه‌ی صرف زمان برای بازگرداندن هویت، هزینه‌های قانونی و حتی خسارات معنوی و روانی به شخص زیان دیده وارد شده، را نیز در بر می‌گیرد.